

MERKWAARDIGE VERWIJZINGEN NAAR DE LITERATUUR

door

Henk K. Mienis

Bij het doornemen van de malacologische literatuur kom je zo nu en dan de meest merkwaardige referenties tegen. Meestal blijkt het dat we te doen hebben met fouten veroorzaakt door onwetendheid, of zomaar vergissingen. Ik heb mij diverse keren voorgenomen om deze referenties te verzamelen, maar daar is helaas tot nog toe nooit iets van gekomen. Onlangs kwam ik echter weer twee van dergelijke gedrochten tegen die volgens mij het vermelden waard zijn.

Met het schaamrood op de kaken moet ik bekennen dat ik zelf de schepper ben geweest van één van deze wangedrochten. In mijn artikel betreffende de vondst van resten van *Theba pisana* in braakballen van Israëliische steenuiltjes (Mienis, 1971), heb ik verwezen naar "A handlist of the birds of Palestine". Het betreffende artikel was ondertekend door: Capt. Eric Hardy, R. Signals, hetgeen door mij geïnterpreteerd werd als E. Hardy & R. Signals. Als zodanig werd dat artikel ook in de literatuurlijst opgenomen. Het werk werd echter gepubliceerd in het kader van de "Middle East Biological Scheme", een organisatie bestaande uit natuurliefhebbers onder de Britse troepen gelegerd in het toenmalige Palestina en Transjordanië. Pas veel later kwam ik tot de ontdekking dat R. Signals noch een ornitholoog, noch een bestaand persoon was maar.....een legeronderdeel: de "Royal Signals"! Eric Hardy was kapitein in de Britse verbindingstroepen.

De handige zoetwaterslakken-tabel, uitgegeven door de Jeugdbondsuitgeverij van de NJN en de ACJN onder de titel "De Nederlandse Zoetwaterslakken" (1989), bevat ook een heel grappige literatuurverwijzing. Gerefereerd wordt naar "Die Weich(tier)welt von Bayr. Schwaben" (1977). Als auteurs worden genoemd Hässlein L., & L.A.D. Penitz. De titelpagina van dit belangrijke malacologische werk vermeldt inderdaad Ludwig Hässlein, Lauf a.d. Pegnitz. Hässlein schreef echter niet samen met Lauf a.d. Pegnitz, maar woonde in dat Beierse stadje! In dit geval is de zaak nog een beetje ingewikkelder. Ofschoon de titelpagina slechts Hässlein vermeldt, blijkt uit de binnenpagina, het voorwoord en de tekst (p. 2), dat dit werk een co-productie is van Ludwig Hässlein en Helmut Stocker. Hässlein heeft waarschijnlijk veel indruk gemaakt op de samenstellers van de zoetwaterslakkentabel, want hij wordt ook als co-auteur genoemd van de bekende *Aplexa hypnorum*-trilogie van de hand van C. den Hartog (en L. de Wolf) !

Nu ik toch met deze Zoetwaterslakkentabel bezig ben, misschien kan iemand mij vertellen hoe de correcte verwijzing naar dit werkje luidt? Op de omslag staat vermeld: "De Nederlandse Zoetwaterslakken" Rienk Geene m.m.v. Ruud Bank. Als CIP-gegevens staat op de binnezijde van de omslag: Geene, Rienk. De Nederlandse Zoetwaterslakken/Rienk Geene m.m.v. Ruud A. Bank. De eerste pagina van de tekst begint echter met: "De Nederlandse Zoetwaterslakken", Ruud A. Bank & Rienk Geene !

Het is dan ook niet verwonderlijk dat nu eens naar dit werk verwezen wordt als Geene & Bank, dan weer eens als Bank & Geene. Ik geef de voorkeur aan de eerste versie.

Geciteerde literatuur

- Geene, R., & R.A. Bank, 1989. De Nederlandse Zoetwaterslakken. 3e druk, 34 pp. JBU, Utrecht.
- Hardy, E., 1946. A handlist of the birds of Palestine. 47 pp. Jerusalem.
- Hartog, C. den, 1963. The distribution of the snail *Aplexa hypnorum* in Zuid-Beveland in relation to soil and salinity. *Basteria* 27 (1-2): 8-17.
- Hartog, C. den, 1963. The *Aplexa hypnorum* coenosis in Zuid Beveland. *Basteria*, 27 (3-4): 49-63.
- Hartog, C. den, & Wolf L.de, 1962. The life cycle of the water snail *Aplexa hypnorum*. *Basteria*, 26 (5-6): 61-72.
- Hässlein, L., & Stocker, H., 1977. Die Weichtierwelt von bayrisch Schwaben. *Ber. Naturforsch. Gesellsch. Augsburg* 32: 1-154.
- Mienis, H.K., 1971. *Theba pisana* in pellets of an Israelian Owl. *Basteria* 35 (1-4): 73-75.

Adres van de auteur: Mollusc Collection, Zoological Museum, Berman Building, Dept. Evolution, Systematics & Ecology, Hebrew University of Jerusalem, 91904, Jerusalem, Israël.

Summary

Two examples are given of strange mistakes in references in (mostly Dutch) malacological literature.